

DOBRY PASTIER POLOŽÍ SVOJ ŽIVOT ZA OVCE.

biblický komentár k evanjeliu otca Alberta Maggi, OSM, zdroj: www.studibiblici.it, video príhovor [TU](#)

Jn 10, 11-18

Ja som dobrý pastier. Dobrý pastier položí svoj život za ovce.

Nájomník a ten, čo nie je pastierom a ovce nie sú jeho, opúšťa ovce a uteká, keď vidí prichádzať vlka, a vlk ich trhá a rozháňa. Ved' je nádenník a nezáleží mu na ovciach.

Ja som dobrý pastier. Poznám svoje a moje poznajú mňa, ako mňa pozná Otec a ja poznám Otca. Aj svoj život položím za ovce. Mám aj iné ovce, ktoré nie sú z tohto ovčince. Aj tie musím priviesť a budú počuť môj hlas; a bude jedno stádo a jeden pastier.

Otec ma preto miluje, že ja dávam svoj život, a zasa si ho vezmem. Nik mi ho neberie, ja ho dávam sám od seba. Mám moc dať ho a mám moc zasa si ho vziať. Taký príkaz som dostal od môjho Otca."

Obraz Ježiša ako Dobrého Pastiera je bezpochyby pre kresťanov najznámejší a najobľúbenejší, je to obraz, ktorý má mnohoraký význam. Je však čudné, že keď sa Ježiš predstavuje takto, ako Dobrý Pastier, židovskí vodcovia sú na neho nahnevani, považujú ho za blázna a nakoniec sa ho snažia ukameňovať. Pochopili sme my tento obraz, alebo ho pochopili židia a odmietli ho?

Pozrime sa, čo nám hovorí evanjelista Ján. Ježiš sa tu predstavuje ako ten, ktorý si uplatňuje plnosť božej prirodzenosti. Keď v Jánovom evanjeliu tvrdí *"Ja som"*, toto predstavuje Božie meno. Keď Mojžiš v známom úryvku s horiacim krom žiadal bytie, ktoré sa mu zjavilo, aby mu povedalo meno, Boh mu nepovedal meno, pretože meno ohraničuje skutočnosť, ale odpovedal činnosťou podľa ktorej ho možno spoznať. Odpovedal *"Ja som ten, ktorý som"*. Židovská tradícia vždy vysvetľovala tento výraz, túto Pánovu odpoveď, ako toho, ktorý je blízko svojho ľudu. V Ježišových časoch sa výrazom *"Ja som"* nazýval Boh. A teda Ježiš si tu uplatňuje Božskú prirodzenosť.

Potvrďuje: *"Ja som"* – Evanjelista tu však pri názve **Dobrý Pastier** nepoužíva grécky výraz „*agatos*“ (podľa, ktorého má meno Agáta – dobrá), ktorý sa vzťahuje na Ježišovu dobrotu.

Tu Ježiša prehlasuje za pastiera s termínom „*kalos*“ (od ktorého pochádza kaligrafia – pekné písmo), ktorý znamená pekný, pravý. Teda Ježiš tu nepoukazuje na svoju dobrotu, ale chce zdôrazniť niečo iné, niečo dôležitejšie. Čo znamená Pravý Pastier? V knihe proroka Ezechiela v 34. kapitole, Pán napomína pastierov svojho ľudu, pretože namiesto toho, aby sa oň starali, mysleli iba na seba samých. Pán im teda pohrozí, *"príde čas, keď sa ja sám postarám o moje stádo"*. Pán bude jediným pravým pastierom ľudu. A teraz Ježiš vyhlasuje, že táto chvíľa nastala. Preto sa náboženský vodcovia hnevajú, pretože sa cítia zosadení Ježišom, ktorý ich nazýva zloďmi (lebo zmocnili sa toho, čo im nepatrí, stáda) a tiež vrahmi.

Pastiera toho pravého, výsostne identifikuje Ježiš v svojej osobe. Aká vlastnosť ho predurčuje na Pravého Pastiera? Ježiš hovorí, že *"položí život za ovce"*. Tu Ježiš prevyšuje Ezechielove proroctvo. V prorokovi Ezechielovi pastier ochraňoval a staral sa o svoje stádo, v Ježišovi pastier dôjde až do darovania života za svoje ovce, dáva oveľa viac.

Ježiš konfrontuje pastiera s nádenníkom, nie so zlým pastierom. Kto je nádenníkom? Nádenník je ten, kto pracuje pre seba samého. Evanjelista v tomto úryvku nevchádza do polemiky so židovským svetom od ktorého sa už kresťanská komunita definitívne oddelila, ale upozorňuje kresťanov, aby nerobili tie isté chyby. V kresťanskej komunite tomu, kto koná iba pre vlastné záujmy, prospech, prestíž Ježiš nedáva žiadny titul, žiadne poverenie, je iba nádenníkom.

Výraz **“Ja som”** sa v tomto úryvku opakuje trikrát – číslo tri je podľa židovskej symboliky číslom plnosti. Ježiš si uplatňuje plnosť Božej prirodzenosti a svoje poslanie Pastiera. Prečo môže tvrdiť, že je Pastierom? Pretože je Baránkom. Iba ten, kto je ochotný dať svoj život pre druhých môže byť Pastierom stáda. Ježiš prehlasuje **“že pozná svoje ovce a jeho ovce poznajú jeho”**. Aký je význam tejto vety? Medzi Ježišom a stádom je intímna, stále intenzívnejšia, prekypujúca láska, medzi Ježišom a jeho učeníkmi, veriacimi, ktorá je podobná tej medzi Otcom a ním.

“Ako mňa pozná Otec a ja poznám Otca. Aj svoj život položím za ovce”. Je tu istá dynamika lásky prijatej od Boha, ktorá sa premieňa na lásku odovzdávanú druhým. Čím viac narastá táto prijatá a odovzdávaná láska tým plnšie sa realizuje jedinečné bytie Boha, ktoré nepohlcuje energiu ľudí, ale im odovzdáva svoju; Boha, ktorý sa spája s človekom, aby povýšil jeho existenciu a urobil ho svojou svätýňou.

„Mám aj iné ovce, ktoré nie sú z tohto ovčince...”. Ježiš prišiel oslobodiť ľudí, čo je teda tou ohradou ovčince? Ohrada je niečo, čo dáva istotu, ale berie slobodu. Ježiš prehlasuje, že prišiel priniesť oslobodenie pre ľudstvo, ktoré sa netýka iba osôb uzavretých v ohrade náboženstva, ale vo všetkých ohradách, ktoré sú prekážkou slobody.

Ježiš tvrdí **“mám aj iné ovce, ktoré nie sú z tohto ovčince”** – prišiel oslobodiť ovce z ohrady židovského náboženstva – **“aj tie musím priviesť”**. Sloveso *musieť* je technickým termínom, ktorý používajú evanjelisti na označenie naplnenia Božej vôle. Proces oslobodenia je Božou vôľou. Náboženstvo má svoju príťažlivosť, pretože dáva istotu, ale aj berie slobodu. Dáva ti istotu, pretože ak vstúpiš do náboženského prostredia, musíš iba poslúchať, zachovávať príkazy, avšak to ťa udržuje v infantilnom, nedospelom stave. Ježiš chce priviesť človeka k plnej dospelosti, k plnému rastu.

„a budú počuť môj hlas”, Pánov hlas sa nikdy nevtláča, prichádza s ponukou. Ako je možné rozlíšiť Pánov hlas? Zatiaľ čo náboženské authority – pretože sú jedni z prvých, ktoré neveria v to čo hlásajú – musia ho natláčať, Ježišovi – ktorý vie, že jeho poslanstvo je odpoveďou Boha na potrebu plnosti života každého vnútra človeka – stačí, aby ho ponúkol a ovce, stádo, veriaci tomuto hlasu rozumejú.

„a bude jedno stádo a jeden pastier”. V minulosti, z dôvodu chybného prekladu, mylného významu ohrady ovčince, pravdepodobne použitom sv. Hieronymom, bol v latinskom preklade **“jeden ovčinec a jeden pastier”**. Odtiaľ vychádza nárok Cirkvi po storočia, po mnohé storočia až do Druhého Vatikánskeho koncilu, že je jediným ovčincem v ktorom je spása. A odtiaľ pochádza slogan **“mimo Cirkvi nie je spása”**.

Ježiš neprišiel vziať ľudí a ovce z ovčince, Izraela, aby ich uzavrel do svätejšieho a krajšieho ovčince. Nie! Ježiš prišiel ponúknuť plnosť slobody: Jedno stádo, jeden Pastier. Čo chce povedať Ježiš? Jedinou svätýňou, v ktorej sa odteraz bude zjavovať veľkosť a nádhera Božej lásky, bude Ježiš a jeho komunita. Zatiaľ čo do starého chrámu museli ľudia chodiť a mnohí z neho boli vylúčení, v novom chráme pôjde samotná svätýňa hľadať tých, ktorí sú náboženstvom vylúčení.

Preklad: Mikuláš Kováč